

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.95.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15087 Pań Posłanek Sylwii Bielawskiej i Iwony Małgorzaty Krawczyk, w sprawie zasad finansowania kosztów utrzymania lokali mieszkalnych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W obecnym stanie prawnym rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub na utrzymanie domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez nie na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanych z eksploatacją. Koszty te oblicza się poprzez podzielenie ich łącznej kwoty przez liczbę osób zamieszkujących w danym lokum i pomnożenie przez liczbę dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, a także osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, umieszczonych w rodzinie zastępczej, wraz z osobami ją tworzącymi.

Starosta jest zobowiązany przyznać ww. środki rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, oraz jeżeli potrzeba przyznania tych środków zostanie potwierdzona przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje odpowiednio ww. środki finansowe obligatoryjnie w wysokości odpowiadającej poniesionym kosztom. Zmiany projektowane w nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakładają utrzymanie obligatoryjności wypłacania ww. środków rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 osób¹.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw uzyskał 22 grudnia 2025 r. wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów (UD354). W najbliższym czasie zostaną przeprowadzone konsultacje publiczne. Zmiany projektowane w nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakładają, że charakter ww. świadczeń na utrzymanie lokali mieszkalnych pozostanie bez zmian fakultatywny w stosunku do rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych z zastrzeżeniem, iż charakter ww. świadczeń na

¹ Warto podkreślić, że na etapie prac nad ustawą rozważano wprowadzenie obligatoryjności finansowania przez powiaty kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego rodziny zastępczej bez względu na liczbę dzieci znajdujących się w pieczy. Rozwiązanie to zrywałoby z obecną sytuacją, w której osoby sprawujące pieczę zastępczą - również bez wynagrodzenia jako rodziny niezawodowe - de facto dofinansowują powiat, pokrywając koszty utrzymania dzieci powierzonych im w ramach pieczy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że świadczenia dla rodzin zastępczych w kwocie 1500 zł na dziecko nie pokrywają całości ponoszonych przez nie kosztów. Niemniej, ze względu na sytuację finansową powiatów i rosnące wydatki na pieczę zastępczą, ostatecznie zdecydowano o niezmienności dotychczasowych mechanizmów.

utrzymanie lokali mieszkalnych pozostanie obligatoryjny w stosunku do rodzin zastępczych zawodowych, w których umieszczono powyżej 3 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie – bez konieczności potwierdzania potrzeby przyznania tych środków opinią organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Informuję, że nie jest rozważane uchylene aktualnego art. 83 ust. 3a ustawy.

Organizacja systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu jest jego zadaniem własnym o charakterze publicznym i stanowi ustawowy obowiązek starosty. Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka wykonują w imieniu powiatu zadanie publiczne polegające na zapewnieniu pieczy dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Nie sposób podzielić stanowiska, w którym akcentuje się wyłącznie prywatnoprawny charakter własności lokali wykorzystywanych przez rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka, pomijając publicznoprawny wymiar wykonywanego w nich zadania. Trzeba bowiem podkreślić, że choć nieruchomości stanowią własność osób fizycznych, to w zakresie, w którym przeznaczone są do wykonywania pieczy zastępczej stają się miejscem realizacji zadania publicznego. Rodziny zastępcze przyjmują dzieci na podstawie decyzji organów władzy publicznej i działają w ramach systemu, którego organizacja i finansowanie należą do powiatu, wykonując tym samym obowiązek przypisany powiatowi przez ustawodawcę. Nie działają zatem w sferze prywatnej, lecz realizują zadanie publiczne przejmując na siebie ciężar wychowania dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Finansowania kosztów związanych z zapewnieniem odpowiednich warunków lokalowych nie należy w związku z tym postrzegać w kategoriach szczególnego uprzywilejowania ani formy pomocy socjalnej dla właścicieli prywatnych domów i pomieszczeń, gdyż jest to element finansowania zadania publicznego wykonywanego w formie zdeinstytucjonalizowanej. Wypłata należnych świadczeń nie jest zatem przejawem dobrej woli, lecz bezpośrednim wykonaniem obowiązku wynikającego z ustawy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/